

Principärende

Läkare med bristande kunskaper i svenska språket

Ärendet

I inkommen anmälan till Patientnämnden framkommer det att en kvinna besökte gynekologiska akuten på Danderyds sjukhus. I samband med att hon anmälde sig i receptionen fick hon fylla i ett formulär om anledningen till besöket. Hon fyllde i att hon var där för att göra en kontroll efter ett missfall och att hon ville kontrollera om hon numera var gravid samt om hon inte var gravid så behövde hon psykisk hjälp eftersom hon var i psykisk obalans.

Hon fick efter fyra timmar träffa en läkare som inte behärskade svenska språket. Läkaren inledde med att fråga vad hon sökte för, eftersom kvinnan inte orkade prata hänvisade hon till det formulär hon tidigare hade fyllt i. Det formuläret tycktes läkaren inte förstå, så kvinnan talade om varför hon var där. Läkaren förstod fortfarande inte, utan fick gissa sig till vad det var kvinnan sökte för. Kvinnan blev upprörd och arg över läkarens gissande och oförmåga till att förstå vad besöket gällde. En läkare stack då in huvudet genom dörren för att kontrollera vad som hände och undrade om det behövdes någon hjälp, men detta avvisades från den behandlande läkaren. Den behandlande läkaren började prata om fertilitetsbehandling, men kvinnan var inte intresserad av detta då hon har lätt för att bli gravid. Läkaren ville för övrigt inte tro på att hon hade varit gravid och fått ett missfall. Efter läkarebesöket fick kvinnan prata med en sjukgymnast och psykiatriker där det inte uppstod några språksvårigheter. Kvinnan tycker att det är beklagligt att hon vid uppsökande av läkarvård i Stockholm inte ska kunna göra sig förstådd på grund av att läkaren har så bristande kunskaper i det svenska språket. Hon anser att det är ytterst viktigt att patienten får möjlighet att träffa en läkare som förstår det språk som patienten talar. Hon pratar själv flera språk flytande, men inga av dessa språk behärskade läkaren. Hon har även tidigare påträffat läkare som har brister i det svenska språket, även om det inte har varit av denna dignitet.

Utredning

I inkomna yttranden från Danderyds sjukhus beklagas det inträffade. Det framkommer i yttrandena att den gynekologiska akutmottagningen handlägger cirka 6 500 akutbesök per år. Under dagtid bemannas mottagningen av en blivande specialist (ST-läkare) i obstetrik och gynekologi. En handledare, som är specialistkompetent inom ämnesområdet finns också tillgänglig. På akutmottagningen finns också tillgång till klinikens samtliga PM. Förutom att utbilda blivande gynekologer har kliniken till uppgift att randutbilda blivande allmänläkare (husläkare) i gynekologi. Dessutom ansvarar sjukhuset för undervisning i obstetrik och gynekologi av medicine studenter (blivande läkare och barnmorskor). Då en läkare, som ska bli specialist i allmänmedicin, randutbildar sig är han eller hon redan läkare med svensk legitimation och har också genomgått den språkundervisning i svenska som Socialstyrelsen föreskriver med minst betyget godkänt. De läkare, som genomgår en randutbildning tilldelas alltid en så kallad fadder under sin tjänstgöring. Dessa faddrar, som är specialistkompetenta gynekologer, samt den handledare som tjänstgör på den gynekologiska akutmottagningen, ska hjälpa till när den randutbildande läkaren är i behov av detta. Självfallet kräver detta att vederbörande allmänläkare tar kontakt med sin fadder alternativt handledaren för att diskutera handläggningen eller exempelvis behov av assistans vid undersökningen.

Medicinskt ansvarig enhetschef för klinikens gynekologiska mottagning hade intrycket av att den aktuella läkaren hade en normal allmänt medicinskt kompetens, men givetvis saknade hon större erfarenhet av gynekologi. Enligt de journalanteckningar som finns var den behandlande läkaren inte i kontakt med handledaren på gynakuten. Med tanke på vad patienten sökte för kan man möjligen tycka att eftersom det eventuellt kunde finnas rester kvar efter tidigare missfall, borde man ha gjort en ultraljudsundersökning. Läkaren borde således ha etablerat kontakt med handledare på den gynekologiska akutmottagningen samt att hon tillsammans med den läkaren skulle ha utfört en ultraljudsundersökning. Rent personligen har enhetschefen inte haft några svårigheter att förstå läkaren och såvitt han har förstått så har läkaren förstått vad han har sagt till henne. Övrig personal, undersköterskor och barnmorskor, har inte heller haft något intryck av att läkaren haft svårigheter att kommunicera med andra patienter eller personalen.

Den behandlande läkaren, som genomgick randutbildning i gynekologi under sex veckor, är inte kvar på kliniken, varför hon inte kunde yttra sig i ärendet.

Regelverk

Enligt 2 a § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ska hälso- och sjukvården bedrivas så att den uppfyller kraven på en god vård. Detta innebär bland annat att den särskilt ska främja goda kontakter mellan patienten och hälso- och sjukvårdspersonalen.

Enligt 2 b § samma lag framkommer det att en patient ska ges individuellt anpassad information om sitt hälsotillstånd och om de metoder för undersökning, vård och behandling som finns.

Av 2 kapitlet 2 § lag (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område framkommer det att den som har ansvaret för hälso- och sjukvården av en patient ska se till att patientens ges individuellt anpassad information om sitt hälsotillstånd och om de metoder för undersökning, vård och behandling som finns.

Synpunkter

Patientnämnden har förutom detta ärende fått in andra ärenden där patienter anser att de inte kan förstå läkaren eftersom läkaren inte kan prata tillräckligt bra svenska. Nämnden kan inte göra någon bedömning av just denna läkares språkkunskaper, utan kan endast konstatera att patienten inte anser sig ha kunnat kommunicera med läkaren på grund av att läkaren inte kunde svenska tillräckligt bra.

Patientnämnden anser att hälso- och sjukvårdspersonal måste ha så goda språkkunskaper i svenska så att de kan ge en god vård. Detta innebär bland annat för en läkare med patientkontakt att denna ska kunna ha goda kontakter med patienten. En sådan läkare måste även kunna ge en patient individuellt anpassad information om sitt hälsotillstånd och om de metoder för undersökning, vård och behandling som finns så att patienten förstår. Även om anställda läkare har genomgått den språkundervisning i svenska som Socialstyrelsen föreskriver med minst betyget godkänt åligger det vårdgivare, som arbetsgivare, att se till att anställda läkare har så pass goda språkkunskaper i svenska att de kan ge en god hälso- och sjukvård, något annat skulle leda till bristande patientsäkerhet. I och med att det blir allt vanligare med sjukvårdspersonal som inte har svenska som modersmål undrar Patientnämnden vad sjukhusen i landstinget och Stockholms läns sjukvårdsområde har för rutiner för att se till att vårdpersonal har tillräckligt med svenska språkkunskaper för att sköta sitt arbete på ett tillfredställande sätt.

Förslag till beslut

- att översända nämndens skrivelse till styrelsen för samtliga sjukhus i landstinget och styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde,
- att begära skriftlig uppföljning senast 2009-08-14 gällande de rutiner sjukhusen i landstinget och Stockholms läns sjukvårdsområde har för att se till att vårdpersonal har tillräckligt med svenska språkkunskaper för att sköta sitt arbete på ett tillfredställande sätt.
- att översända förvaltningens skrivelse till anmälaren.

Åsa Rundquist
Förvaltningschef

Sjukhusledningen

2009-05-27

1(2)

Agneta Calleberg
Förvaltningsjurist
Patientnämnden
Box 17535
118 91 Stockholm

Ankom

2009-07-03

Patientnämnden

Ang. nämndens och förvaltningens tjänsteutlåtande om läkare med bristande kunskaper i svenska språket, PaN 0808-03093-50 (DS 200810-439)

Bakgrund: Patientnämnden konstaterar att man fått in flera ärenden där patienter anser att de inte kan förstå läkaren eftersom läkaren inte kan prata tillräckligt bra svenska. Nämnden påpekar att hälso- och sjukvårdspersonal måste ha så goda språkkunskaper i svenska att de kan ge en god vård.

Patientnämnden beslöt vid sammanträde den 31 mars 2009

- Att sända skrivelsen till samtliga sjukhus i landstinget och styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde.
- Att begära skriftlig uppföljning senast 20090814 gällande rutiner för att vårdpersonal har tillräckliga språkkunskaper.
- Att översända förvaltningskrivelsen till anmälaren.

Gällande regler:

- Enligt gällande regler får läkare från EU länder automatiskt legitimation i Sverige.
- SLL har en policy att sådana läkare ska erbjudas utbildning som innebär att de har tillräckliga kunskaper i svenska.
- Det åligger respektive verksamhetschef eller 1:a linjens chef som anställer att bedöma detta.
- Läkare utanför EU, om de arbetat mer än 5 år, genomgår provtjänstgöring på olika kliniker för att få godkänd svensk legitimation. Läkare utanför EU som arbetat mindre än 5 år måste först genomgå utbildning i svenska motsvarande gymnasienivå C vid Folkuniversitetet eller motsvarande och bli godkänd därefter genomgå de s.k. Tuleprovet som teoretiskt testar alla olika medicinska delar. Om inte provet klars får man göra om det två gånger. Den som inte klarar sig på tre försök rekommenderas gå hela läkarutbildningen från början i Sverige.

Det kan vara mycket svårt att utifrån en anställningsintervju avgöra om språkförmågan medger anställning eller ej och svårigheterna förstärks när det föreligger brist på viss yrkeskompetens, vilket naturligtvis är skälet till nyanställning. T ex inom anestesi och radiologi är bristen på specialister mycket stor och verksamhetscheferna står ibland inför en mycket svår situation med hänsyn till patientsäkerheten som uppstår vid vakanser.

2009-05-27

Nu gällande rutiner

- I alla chefers uppdrag ingår att bedöma om språkkunskaperna är tillräckliga. Om så inte är fallet diskutera detta med vederbörande vid lämpligt tillfälle, t ex i samband med utvecklingssamtal och att vidta lämplig åtgärd, t ex utbildning.
- Det åligger cheferna att följa upp incidenter och klagomål på en individuell bas och vidta lämpliga åtgärder. Detta omfattar även problem relaterade till språkförmåga.
- Förutsättningarna för ett framgångsrikt arbete är att Socialstyrelsen skärper sina krav på språkkunskaper innan legitimation utfärdats för personer med annan språkbakgrund än svenska.
- Det förutsätter också att Stockholms läns landsting tar ansvaret att organiserar utbildning i svenska språket så att verksamhetscheferna har möjlighet att låta utbilda personal från olika länder i svenska.
- Det är viktigt att kompletterande språkutbildning erbjuds på både kontorstid och kvällar eller helger så att det uppstår så lite produktionsbortfall som möjligt.

Åtgärdsplan:

Ledningen för Danderyds Sjukhus AB vill understryka att vi delar patientnämndens uppfattning om vikten av att vårdpersonal har tillräckliga språkkunskaper för att på ett patientsäkert sätt kommunicera med alla patienter och i den mån patienten inte kan tillräckligt bra svenska, anlita tolk.

1. Vi har som ett fokusområde i DSAB:s verksamhetsplan att patientdialogen ska förbättras. Alla verksamheter arbetar aktivt med detta utifrån resultaten av patientenkätens dimensioner – Kommunikation, Bemötande och Tillgänglighet.
2. Patientnämndens skrivelse och detta svar kommuniceras med alla chefer på DSAB.
3. DSAB avvaktar svar från förvaltningen, Stockholms läns landsting angående organiserad utbildning i svenska språket enligt ovan.
4. DSAB följer upp det specifika fallet från Danderyds sjukhus och som beskrivs i Patientnämndens skrivelse.

Peter Graf
VD

Carl-Göran Ericsson
Chefläkare

Ersta diakoni

Ankom

2009-09-30

Patientnämnden

2009-09-30

Till
Patientnämndens förvaltning
Att: Förvaltningsjurist Agneta Calleberg
Box 17535
118 91 Stockholm

Svar på förfrågan angående principärende gällande läkares bristande kunskaper i svenska språket

Skrivelsen nedan är svar från Ersta sjukhus som fick dispens att svara på tidigare översänd skrivelse senast 2009 09 30 ,en dispens given muntligt av jurist Agneta Calleberg vid telefonkontakt.

Följande frågor ställdes till verksamhetschefer vid Ersta sjukhus:

1. Finns rutiner på Din klinik/enhet vid anställning av vårdpersonal med annat modersmål än svenska för att tillse att vårdpersonal har tillräckliga språkkunskaper för att sköta arbete på ett tillfredställande sätt samt möta patient/ närstående för att kunna föra samtal och ge information på ett för patient/ närstående tillfredställande sätt.
2. Har ni speciella erfarenheter av uppkomna situationer då kontakter med vårdpersonal med bristande språkkunskaper i svenska lett till klagomål från patient/ närstående / arbetskamrater.
3. Om rutiner inte finns ser ni det som angeläget att övergripande rutiner tillskapas för Ersta sjukhus / Ersta diakoni.

Ett flertal svar inkom – det mest utförliga citeras nedan:

På MTC (magtarmcentrum) / medicinkliniken svarade verksamhetschef att samtliga anställda bedöms vid personlig intervju eftersom förmåga till kommunikation är ett viktigt kriterium för anställning även för svenskspråkig personal
Framför allt hos läkare med annat modersmål än svenska har någon gång noterats att bakom en god muntlig kommunikation döljer sig svårigheter att hantera språket skriftligt liksom att diktera tydligt vilket lett till svårigheter framför allt för sekreterare. Socialstyrelsens språkprov tycks inte alltid tillräckligt.
På den medicinska kliniken har rapporterats enstaka klagomål från patienter och personal kring läkares bristande språkkunskaper - främst har detta rört läkare som inte varit anställda utan kommit för randutbildning eller praktik och som inte bedömts vid personlig intervju. Grundproblemen vid klagomål tycks ha varit grundade på såväl upplevd språklig förbistring som kulturella skillnader.

I samtliga svar framkommer att man inte skapat rutiner/policy vid anställning av vårdpersonal (inkl läkare) med annan språklig bakgrund än svenska språket .

Erstas personalavdelning meddelar att det inte finns en för Ersta sjukhus/Ersta diakoni övergripande policy nedskriven gällande all personal som anställs vid Ersta diakoni med annat modersmål än svenska till exempel erbjudande om kurs i svenska språket , om det anses nödvändigt eller annat stöd om anställning påbörjats och verksamhetschef eller annan medarbetare får kännedom om att bristande språkkunskaper lett till klagomålsärende .

Det synes angeläget att sådan övergripande policy skapas vid Ersta diakoni.

2009 09 30

Beth von Schreeb, chefläkare
Ersta sjukhus/Ersta diakoni
beth.vonschreeb@erstadiakoni.se

08/7146500 anknytning 6225
070/2931948

2009-08-10

Refnr. PaN 0808-
03093-50

Ankom

Svante Baehrendtz
Chefläkare

Patientnämnden
Box 17535
118 91 Stockholm

2009-08-12

Patientnämnden

Principfråga gällande läkares bristande kunskaper i svenska språket.

Med anledning av Patientnämndens skrivelse, Principärende PaN 0808-03093-50 har chefläkaren ställt frågan vidare till vissa verksamheter samt till sjukhusets HR-avdelning.

Svar har inkommit från akutkliniken i Solna, akutkliniken i Huddinge, akutkliniken Astrid Lindgrens barnsjukhus, kvinnokliniken samt från sjukhusets HR-avdelning.

Dessa yttranden bilägges i sin helhet.

Sjukhusledningen instämmer till fullo i Patientnämndens inställning att hälso- och sjukvårdspersonal måste ha så goda kunskaper i svenska att de kan ge en god vård.

Utöver det krav som Socialstyrelsen ställer på hälso- och sjukvårdspersonal med utomnordisk utbildning och bakgrund gäller de regler och krav som finns beskrivna i HR-avdelningens yttrande.

Med vänlig hälsning

Svante Baehrendtz
Chefläkare

HR-avdelningen
Avtal- och arbetsrätt
Ann-Christin Ahlqvist

2009-07-01 K0782-2009
PaN 0808-03093-50

Patientnämnden Ankom
2009-08-12
Patientnämnden

Yttrande från Karolinska Universitetssjukhuset angående de rutiner/principer som gäller för anställning av läkare med utländsk utbildning och deras språkkunskaper

Den personal som tillhör hälso- och sjukvårdspersonal i Sverige skall utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Hur arbetet skall utföras regleras i lagstiftning, föreskrifter, instruktioner och allmänna råd. Läkaren har att följa Lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område.

Allt fler av de läkare som av Socialstyrelsen beviljas svensk legitimation har utbildats i andra länder utanför EU/EES och genomgått kompletteringsutbildning för att erhålla svensk legitimation. Andra har utbildat sig inom EU/EES länder som enl EG-direktiv med automatik erhåller svensk legitimation. Ytterligare en grupp är svenska medborgare som väljer att utbilda sig i andra länder inom EU eller tredje land.

Inom Karolinska Universitetssjukhuset finns riktlinjer vid anställning av utländsk vårdpersonal med utbildning dels inom och utom EU/EES (bifogas).

Där framgår de regelverk som gäller vid anställning av läkare med utbildning utanför de nordiska länderna. Kravet gäller att läkaren har goda kunskaper i svenska språket motsvarande

- lägst betyget Godkänd i Svenska kurs B vid gymnasial vuxenutbildning
- av universitetet och högskolor anordnad undervisning i svenska för utomnordiska studenter med godkänt resultat
- universitets- och högskolestudier (Tisus)

Kravet på goda kunskaper i svenska språket gäller för läkare med utbildning såväl inom som utom EU/EES.

AT för den som studerat medicin inom EU:

I de flesta medlemsstater inom EU finns ingen motsvarighet till AT. Där krav finns för AT kan läkaren söka att få fullgöra AT i Sverige på samma sätt som svenska läkare. AT söks på sedvanligt sätt och vid Karolinska Universitetssjukhuset genomförs anställningsintervjuer innan urval och beslut om anställning. Vid dessa intervjuer framkommer de sökandes kunskaper i svenska språket.

Provtjänstgörande läkare:

Provtjänstgöring, 6 månader, är avsedd för läkare som av Socialstyrelsen bedöms inneha utländsk specialistkompetens inom viss specialitet. Provtjänstgöring skall göras inom det verksamhetsområde som den utländske läkaren är specialist. Syftet med provtjänstgöringen är att läkares kompetens motsvarar svensk läkarlegitimation ej specialiteten.

Samtliga provtjänstgöringar vid Karolinska Universitetssjukhuset handläggs av HR-konsult vid centrala HR-avdelningen i samarbete med mottagande klinik. Urval till dessa provtjänstgöringar utgår till stor del ifrån de sökandes kunskaper i svenska språket samt naturligtvis även utifrån tillgången av plats på aktuell klinik. Innan provtjänstgöring beslutas har anställningsintervjuer skett på mottagande klinik.

Större rekryteringsinsatser:

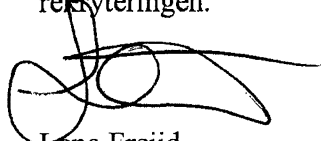
Rekrytering av läkare från EU/EEC sker ofta på individuell basis när en specifik kompetens krävs. Kontakter knyts tex genom personliga möten vid tex forskarutbyte, kongresser etc. Det förekommer även större rekryteringsinsatser där SLL:s strategiska personalavdelning tillsammans med resp sjukhus/klinik/verksamhet genomför rekryteringen. Vid dessa rekryteringar har SLL en modell där språkutbildningen sker i hemlandet (ofta Tyskland och under ca 4 månader) eller på plats i Stockholm. I det senare fallet anlitas oftast Folkuniversitet, som dels genomför test, och därefter genomförs intensivkurser i svenska. Möjligheter finns även inom SLL att anlita konsult för uttalsträning.

Randande ST läkare:

ST-läkare, som ska bli specialist, randutbildar sig vid Karolinska Universitetssjukhuset är redan läkare med svensk legitimation och har också genomgått den språkundervisning i svenska som Socialstyrelsen föreskriver.

Slutsats:

Med anledning av skrivelsen från Patientnämnden kommer rutinerna och riktlinjerna, ang rekrytering/anställning av läkare med utländsk utbildning, att ånyo tydliggöras för 1:a linjens chefer, som tillsammans med divisionernas HR-konsulter, är ansvariga för rekryteringen.

Lena Freijd
HR-direktör

Ankom

2009-08-12

Patientnämnden

Personal från andra sjukhus eller andra länder

Detta PM skall utgöra stöd för alla verksamheter om vad som krävs när personer vill komma hit från andra sjukhus, andra inomeuropeiska och utomeuropeiska länder för att utbilda sig och lära sig vår verksamhet.

PM:et har sin grund i att Karolinska Universitetssjukhuset är en offentlig verksamhet och att det är viktigt att personer som söker sig hit möts på ett professionellt sätt, ges lika möjligheter och behandlas på ett enhetligt sätt.

PM:et gäller inte de studenter, där obligatorisk praktik ingår och vilka läroanstalter Karolinska Universitetssjukhuset har avtal med, som är placerade här under sin studietid främst genom samarbetet med Karolinska Institutet. Studenterna bör hänvisas till Karolinska Institutet.

Checklista, bilaga 2.

Anställ

Rådet är att **anställa** personen ifråga eftersom det oftast är någon form av arbete som han eller hon skall utföra i vår verksamhet samtidigt som utbildning sker. Personen kan vara avlönad från sitt hemsjukhus eller hemland och det är då bättre att fakturera landet/sjukhuset för lön och andra kostnader samtidigt som samtliga försäkringar för den enskilde och för patienten är säkrad genom anställningen.

Patientförsäkring och annan försäkring

Se till så att patientförsäkringen och andra försäkringar faktiskt gäller för den enskilde allra helst om ni inte har för avsikt att anställa. Eventuell skada kan medföra skadeståndsskyldighet för sjukhuset. Patientsäkerheten får inte äventyras.

Endast behörig får utöva yrket

Det bör påpekas att av lag (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område, som innehåller bestämmelser om hälso- och sjukvårdspersonal, framgår att **endast** den som är behörig att utöva yrke som t.ex. sjuksköterska, läkare, paramedicinare är den som har legitimation för yrket eller har ett särskilt förordnande att utöva det. Ett sådant särskilt förordnande utfärdas av Socialstyrelsen. Se t.ex. Socialstyrelsen föreskrifter (SOSFS 2000:6) om särskilt förordnande att utöva läkaryrket för icke legitimerad personal.

Annat avtal

Om avtal skrivs måste det noggrant anges vad Karolinskas åtagande är, att det är begränsat i tid samt att det finns en möjlighet att säga upp avtalet om något händer eller personen missköter sig. Det är också viktigt att fundera på **vem** som är behörig att sluta avtalet för sjukhusets räkning. Det går inte i skrivande stund att utläsa av delegationsordningen vem som äger rätt att sluta dessa avtal varför det får anses vara sjukhusdirektören.

2009 -08- 12

Patientnämnden

Från annat sjukhus

Personer som har anställning vid **andra svenska sjukvårdsinrättningar** och som vill komma hit och utbilda sig t.ex. inom viss specialitet, skall anställas. Fakturera lön och andra kostnader från hemsjukhuset.

Från Inom Europeiskt land

Person från **inomeuropeiskt land** som vill komma hit och lära sig vår verksamhet skall i första hand anställas. Det är viktigt att tänka på att personen kan svenska språket motsvarande kunskaper på gymnasienivå (Godkänd i svenska B) är relevant. För att anställning skall kunna göras krävs

1. uppehållstillstånd,
2. svensk legitimation eller legitimationsvillkor utfärdat av Socialstyrelsen samt
3. MRSA-provsvvar.

Om anställning av något skäl inte kan göras bör **avtal** skrivas mellan arbetsgivaren i det landet och Karolinska om vilka förutsättningar som skall gälla t.ex. beträffande lön och andra förmåner, hur länge den enskilde skall vara här och vem som står för erforderliga försäkringar såsom ansvars- och personförsäkringar.

Det är vidare viktigt att sjukhuset som finansieras genom offentliga medel debiterar eller kommer överens med det andra sjukhuset eller arbetsgivaren om vad Karolinska skall ha för ersättning för att utbilda. Det rekommenderade beloppet som bör debiteras är 3 000 kr per vecka samt full kostnadstäckning för andra kostnader som t.ex. kostnader för konferenser, resor i tjänsten. Avtalet som sådant bör också innehålla en hävningsklausul dvs. om det inte fungerar skall vi kunna avbryta utbildningen/placeringen här.

Allmän tjänstgöring för läkare (AT)

I de flesta medlemsstater inom EU finns ingen motsvarighet till allmän tjänstgöring för läkare, AT. Examensbeviset kan berättiga till automatiskt erkännande, dvs. legitimation i Sverige. Dessa läkare skall inte fullgöra AT även om annat kan överenskommas. De länder som har en motsvarighet till AT ger samma möjlighet att fullgöra AT som svenska läkare ges. Inget kunskapsprov krävs då.

De nordiska länderna, Storbritannien, Österrike, Italien, Litauen, Polen, Irland och Portugal har praktikkrav som liknar AT.

Det krävs **beslut från Socialstyrelsen** för AT-behörighet utom för den som läst medicin i de nordiska länderna.

Från utom Europeiskt land

Legitimation som läkare och sjuksköterska med examen utanför EU/EES

Som sjuksköterska eller läkare med utbildning utanför EU/EES måste personen ifråga ha uppehållstillstånd för att kunna påbörja en komplettering mot svensk legitimation alternativt mot högskoleutbildningen. Kompletterande utbildning för svensk legitimation kan endast erbjudas de utländska **läkare** (utbildade utanför EU/EES) som har rätt till bosättning i Sverige och av Migrationsverket beviljats uppehålls- och arbetstillstånd som flykting,

skyddsbehövande eller av familjeskäl.

När det gäller **läkare** från utomeuropeiska länder krävs vid anställning

1. uppehålls- och arbetstillstånd,
2. folkbokföring,
3. språkkunskaper motsvarande godkänd nivå i svenskkurs B,
4. svensk legitimation/auskultation/praktik samt
5. hälsoundersökning utförd av upphandlad företagshälsovård.

Provtjänstgöring sex månader är avsett för **läkare** som av Socialstyrelsen bedöms inneha utländsk specialistkompetens och/eller betydande erfarenhet inom viss specialitet. Provtjänstgöring skall göras inom det verksamhetsområde som Socialstyrelsen beslutar. Syftet med provtjänstgöringen är att läkares kompetens motsvarar svensk läkarlegitimation inte specialiteten.

Den som genomgått utbildning för ett legitimationsyrke i ett tredje land skall kunna visa att han eller hon har för yrket nödvändiga kunskaper i svenska språket. Detta innebär lägst betyget Godkänd i svenska på gymnasienivå (nivå B).

Vänligen kontakta HR-konsult Ingemar Andersson, Karolinska Universitetssjukhuset, för vidare diskussion om hur ni bör gå till väga vid anställning eller liknande vad gäller person från utomeuropeiskt land. Ni kan även kontakta Socialstyrelsen för vidare information om hur en komplettering för den enskilde bör se ut.

Mer information finns att hitta på t.ex. Socialstyrelsens hemsida och Sveriges Läkarförbunds hemsida.

Ansvaret

En ansökan om svensk legitimation behandlas hos Socialstyrelsen (www.socialstyrelsen.se). Migrationsverket tar upp frågor om uppehållstillstånd och arbetstillstånd (www.migrationsverket.se).

Svenska kurs B finns på Folkuniversitetet alternativt Svenska för Akademiker (SFA) Arbetsförmedlingen/Arbetsmarknadsverket kan vara behjälpliga generellt vid rekrytering (www.arbetsformedlingen.se).

MRSA-test samt hälsoundersökningar skall utföras av upphandlad företagshälsovård Stockholms läns landsting, personalstrategiska avdelningen, har en samordnande funktion vad avser rekrytering. Alla rekryteringar skall anmälas dit. De kan också vara behjälpliga vid Språkutbildningar.

HR-konsult Ingemar Andersson, Karolinska Universitetssjukhuset, (tel. nr 08- 585 800 36, 070-484 02 22) är den inom sjukhuset som Du i första hand kan vända Dig till.

Checklista för anställning av personer från andra länder inom /utom EU

Kontrollera följande innan anställning eller den enskilde på annat sätt kommer hit. Tänk på att behandla den enskilde professionellt.

Något utförligare förklaring framgår av föregående text och bilaga.

1. kontrollera personuppgifter
2. kontrollera CV
3. medborgarskap
4. uppehållstillstånd (EU)
5. arbets- och uppehållstillstånd (utom EU)
6. Socialstyrelsens beslut om behörighet att tjänstgöra, legitimation eller särskilt förordnande
7. obligatoriska hälsoundersökning med MRSA
8. ansvarsförsäkringar
9. informera om våra regler runt tystnadsplikt och sekretess
10. svenska språket

därefter anställ eller skriv avtal.

Akutdivisionen,

2009-05-12

Akutkliniken, Solna

Per Lindmarker, verksamhetschef

Telefon: 08-517 75632

per.lindmarker@karolinska.se

Karolinska Universitetssjukhuset
Kvalitet och patientsäkerhet

2009-05-12

Dnr K.

782-2009

Exp till

Monica Petersson

Till

Chefläkare Svante Baehrendtz

Karolinska Universitetssjukhuset i Solna

Angående språklig kompetens hos vårdpersonal (ärende K782-2009)

Inom Akutkliniken Karolinska Solna anser vi att det finns följande absoluta grundkrav för alla medarbetare;

- **att** kunna kommunicera bra på svenska (inte bara acceptabelt)
- **att** samarbeta väl med övriga medarbetare av alla yrkesslag
- **att** tillämpa de PM, riktlinjer, beslut etc. som Karolinska och klinikledningen beslutat om inklusive gott bemötande och motarbeta diskriminering av alla slag
- **att** följa de värderingar som i övrigt gäller på akutkliniken

För att säkerställa att ovanstående infrias erbjuds ingen fast anställning direkt på Akutkliniken utan det sker genom ett vikariat dessförinnan då ovanstående kan utvärderas ordentligt. Vi har många spontant sökande (utan rekryteringsinsatser) till alla positioner och därför har vi möjligheten att kunna ställa ganska bestämda krav på alla som söker anställningar av olika slag.

Avseende läkare

Inför vikariatsanställningar intervjuas alla läkare av ST-chef, läkarchef och/eller undertecknad. Det finns två grupper av läkare som kommer till kliniken där vi inte har kontroll över läkarens kompetens.

1. AT-läkare anställs av FoUU inom Karolinska. Vi kommer att få ett större inflytande i urvalsprocessen när AT tjänstgöringen till största delen förläggs till Akutkliniken 2010.
2. Läkare under utbildning på ST-tjänster anställs av andra kliniker. Vi "godkänner" läkare som har ST inom Karolinska och gör sidoutbildning hos oss, men för ST-läkare inom allmänmedicin har vi ingen förhandsinformation. Vi saknar helt kontroll över deras kompetens.

För vår del har vi sammanfattningsvis god kontroll över alla läkares kompetens utom för ST-läkare inom allmänmedicin. Och vi har haft några ST-läkare inom allmänmedicin där vi inte

skulle acceptera den nivå på svenska som uppenbarligen accepterats i primärvården, vilket väl belyser den fråga Patientnämnden ställer.

Avseende sjuksköterskor och undersköterskor

Ansvariga chefer tar referenser och intervjuar alla som söker vikariat för att kunna säkerställa att de krav vi ställer kan uppfyllas. Om vikariatet utfaller väl kan det bli aktuellt med en fast anställning.

Avseende medicinska sekreterare och kontorsassistenter

Ansvarig chef tar referenser och intervjuar alla som söker vikariat för att kunna säkerställa att de krav vi ställer kan uppfyllas. Om vikariatet utfaller väl kan det bli aktuellt med en fast anställning. Det går inte att arbeta inom dessa yrken utan mycket goda kunskaper i det svenska språket.

Många hälsningar

Per Lindmarker

2009-07-28

1(1)

Ankom

2009-08-12

Patientnämnden

Chefläkare Svante Baehrendtz
Enheten för patientärenden
Kvalitet och Patientsäkerhet
T5:01, Solna

Ärende: 782 2009, PaN 0808-03093-50

Patientnämndsärende gällande läkare med bristande kunskaper i svenska språket

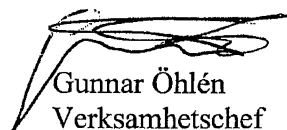
Undertecknad har i funktion som verksamhetschef vid Akutkliniken, Karolinska Huddinge tagit del av ovan rubricerade ärende. Ärendet har under ett par veckor diskuterats med olika personalkategorier vid kliniken. Vår samlade bedömning är att detta är ett ansvar som å ligger Socialstyrelsen. Myndigheten fastställer vilka krav som skall gälla och informerar den sökande om huruvida kraven är uppfyllda. (Vg se bifogat exempel, där nivån Svenska som andraspråk B klarats av med betyg, Godkänd)

Vid samtal med företrädare för Socialstyrelsen uppges att språkraven sänktes för ett par år sedan, men att myndigheten överväger att ånyo höja kraven.

På verksamhetsnivå kan vi påverka de utlåtanden som vi skriver i samband med provtjänstgöringar och där eventuellt påpeka att den sökande ej uppfyller de språkrav som rimligen bör ställas för erhållande av legitimation.

Har en person blivit legitimerad av Socialstyrelsen och därefter en diskussion om språkkompetens väcks i verksamheten, ligger diskrimineringsdiskussionen och väntar runt hörnet.

Med vänliga hälsningar

Gunnar Öhlén
Verksamhetschef

Karolinska Universitetssjukhuset
Kvalitet och patientsäkerhet

2009-07-30

Dnr K... 782-2009

Exp till... Monica Pettersson

Astrid Lindgrens
Barnsjukhus
vid Karolinska
Universitetssjukhuset

Karolinska Universitetssjukhuset
Kvalitet och patientsäkerhet

2009-05-25

1 (1)
Ankom Dnr
2009-08-14
Patientnämnden

Kvalitet och patientsäkerhet
Chefläkare Svante Bachrendtz
Enheten för patientärenden
T5:01
Karolinska Universitetssjukhuset
171 76 STOCKHOLM

2009-05-28
Dnr K. 782-2009
Exp till Monica Pettersson

Angående principärende gällande läkare med bristande kunskaper i svenska språket.

K 782-2009
PaN 0808-03093-50

Chefläkaren har inkommit med begäran om ett yttrande från oss angående hur vi säkerställer att anställd vårdpersonal har tillräckliga kunskaper i svenska språket för att kunna sköta sitt arbete på tillfredsställande sätt. Bakgrunden är ett patientnämndsärende gällande läkare med bristande kunskaper i svenska språket (PaN 0808-03093-50).

Barnakutkliniken har inte infört några egna språktester för att få provanställning eller vikariat på kliniken. Där förlitar vi oss således på socialstyrelsens godkännande i svenska språket. För att den anställde ska kunna erhålla förlängt vikariat/fast anställning krävs dock att hon/han är välfungerande och kan hantera även språket på ett tillfredsställande sätt. För denna bedömning svarar närmaste chef. Alla nyanställda, oavsett om man tillträder ett vikariat, provtjänstgöring eller fast tjänst anställs efter genomgången anställningsintervju där vederbörandes språkkunskaper också exponeras.

I tjänsten,

Christophe Pedroletti
T f verksamhetschef
Barnakutkliniken
Astrid Lindgrens Barnsjukhus
Karolinska Universitetssjukhuset, Solna

/jn

Kvinnokliniken
Verksamhetschef
Marianne van Rooijen

Kvalitet och patientsäkerhet, T5:01, Solna
Chefläkare Svante Baehrendtz
Enheten för patientärenden

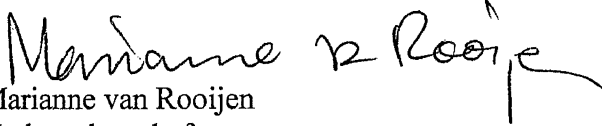
Yttrande avseende ett principärende gällande läkare med bristande kunskaper i svenska språket K 782-2009.

Samtliga läkare med utländsk utbildning som arbetar vid kliniken har genomgått och fått minst betyget godkänt i den undervisning som Socialstyrelsen föreskriver. Sjuksköterskor och barnmorskor har samtliga svensk legitimation. Vid anställningsintervjuer läggs vikt vid att alla som anställs talar tillräckligt god svenska för att ge en god vård, samtidigt som vi ser ett värde i att ha olika kollegor med kulturell och språklig bakgrund.

Nyanställda läkare får initialt en fadder alternativt om aktuellt en ST-handledare. Denne person går vid behov igenom journalanteckningar och remisser tillsammans med den nyanställda för att korrigera inkorrekt språk.

Bristande språkkunskaper har inte uppfattats som ett problem vid Kvinnokliniken. Avvikelse och patientärende rörande bristande språkförmåga är väldigt sällsynta. Om misstanke om språkförbistring uppstår vidtalas den berörda närmaste chef och patienten ska beredas tillfälle att få information och/eller undersökas av annan vårdpersonal.

Med vänlig hälsning

Marianne van Rooijen
Verksamhetschef
Kvinnokliniken
Karolinska Universitetssjukhuset

Karolinska Universitetssjukhuset
Kvalitet och patientsäkerhet

2009-07-31
Dnr K. 782-2009
Exp till Monica Petersson

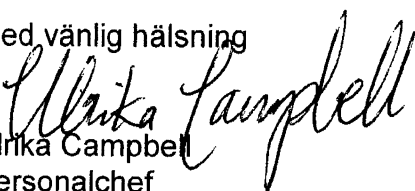
**Redogörelse angående Patientnämndsärende gällande läkare med
bristande kunskaper i svenska språket.**

I samband med rekryteringar till S:t Eriks Ögonsjukhus läggs stor vikt vid att medarbetarnas kompetens representerar olika kunskaper och inriktning som täcker verksamhetens skilda kompetenskrav nu och i framtiden.

Vad gäller språkkunskaper följs Socialstyrelsens riktlinjer att den sökande ska uppvisa språkkunskaper motsvarande sådan nivå som ger högskolebehörighet, t. e. x svenska B för att anses ha för yrket nödvändiga kunskaper i svenska språket.

Vid S:t Eriks Ögonsjukhus finns dessutom särskilda riktlinjer för språkstöd i svenska, se bilaga.

Med vänlig hälsning

Ulrika Campbell
Personalchef

S:t Eriks Ögonsjukhus riktlinjer för språkstöd i svenska

När arbetsgivaren anser att det finns ett behov av språkstöd i svenska kan individuellt stöd eller gruppstöd av en extern språkkonsult erbjudas på arbetstid.

Vid behov av språkstöd kontaktar chefen personalavdelningen, som ordnar med det praktiska.

För medarbetare som känner ett behov av att utveckla sina språkkunskaper finns möjlighet att på sin fritid gå kurs/utbildning som arbetsgivaren betalar. Medarbetaren rekommenderas i första hand att göra en språktest hos någon utbildningsanordnare för att se vilken kunskapsnivå man befinner sig på. Efter utförd test väljs lämplig kurs/utbildning i samråd med sin chef.

2009-08-17//2009-11-04

Patientnämnden PaN V08008-03093, SÖS 0904-0258

Patientnämnden
Stockholms läns landsting
Att. Anna Arengård
Box 17535
118 91 Stockholm

Svar på principärende gällande läkare med bristande kunskaper i svenska språket

På Södersjukhuset tillämpas rutiner som står i överensstämmelse med nationella riktlinjer för utländska läkare och annan vårdpersonal. Vid sjukhuset har vi inte funnit behov av att utarbeta särskilda rutiner, då våra erfarenheter av utländska läkare är generellt goda.

Inslussningen av utländska läkare omfattar flera steg:

- Den obligatoriska kursen och språkprovet för utländska läkare
- Provtjänstgöring under handledning med individuell bedömning, denna kan vid behov förlängas utöver de första 6 månaderna
- Nivåbestämning av läkaren kompetens och språkkunskaper. Det kan finnas behov av att genomgå kompletterande utbildning eller särskild tjänstgöring inom sjukvården.
- Beroende på kompetens och språkkunskaper ges olika inriktning - på AT-tjänstgöring, ST-utbildning eller förslag om specialistkompetens. I samtliga fall sker en dialog med Socialstyrelsen.
- Vid anställning bedöms sökande utifrån den kravprofil som finns för tjänsten, där ingår självklart tillräckligt god förmåga att samtala med patienter.
- Slutligen finns för alla läkare en möjlighet till återföring av patientklagomål via sin chef och utifrån de erfarenheterna vidareutveckla bl a språkförmågan.

Vad som ovan nämnts för läkare gäller i tillämpliga delar också annan vårdpersonal.

För styrelsen

Christina Söderholm

Södersjukhuset AB

Besöksadress Sjukhusbacken 10 Postadress 118 83 Stockholm Telefon 08-616 10 00 Telefax 08-616 16 57
Styrelsens säte Stockholm Organisationsnummer 55 65 95-7403
SL-Buss 3, 4, 164 Pendeltåg Stockholms Södra

2009-06-22

0808-03093-50

Ankom
2009-06-24 1 (2)
Patientnämnden

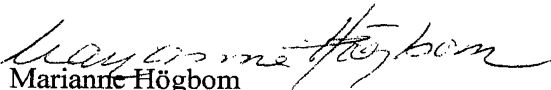
Marianne Högbom
T f Personalchef
Tel 08 550 240 39

Patientnämnden
Agneta Calleberg

Svar gällande frågan om vilken rutin Södertälje sjukhus har för att vårdpersonal besitter tillräckliga kunskaper i svenska språket för att kunna sköta sitt arbete på ett tillfredsställande sätt.

Inför en anställning görs en anställningsintervju vid detta tillfälle bedöms huruvida personen har tillräckliga kunskaper i svenska språket. Om en person bedöms ha bristande svensk kunskaper men ändå anställs, vilket kan bero på att personen har en unik kompetens, har vi som arbetsgivare anordnat svenskutbildning. Denna specialarrangerade utbildning har genomförts i samarbete med den Kommunala vuxenutbildningen i Södertälje. Utbildningen har genomförts både i grupp och individuellt.

Med vänliga hälsningar

Marianne Högbom
T f Personalchef

 Vi är en del av Stockholms läns landsting

Södertälje Sjukhus AB

152 86 Södertälje
Besök: Rosenborgsgatan 6-10
E-post: kontakt@sodertaljesjukhus.se

Telefon: 08-550 240 00 vxl
Telefon: 08-550 xxx xx direkt
Fax: 08-550 240 54

Org.nr: 555775-9922
Styrelsens säte: Södertälje
www.sodertaljesjukhus.se

Agneta Calleberg
Patientnämnden
Box 17535
118 91 Stockholm

Norrtälje, 2009-05-15

Angående ärende gällande läkare med bristande kunskaper i svenska språket
PaN Vo808-03093-50

Undertecknad har på uppdrag från styrelsen för TioHundra AB handlagt ärendet.

Patientnämnden har fått in flera ärenden där patienter anser att de inte förstår läkaren pga. att dennes bristande kunskaper i svenska.

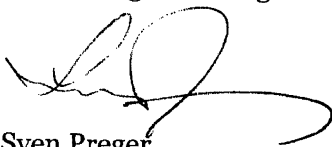
Begäran omfattar skriftlig uppföljning gällande de rutiner sjukhusen i landstinget och Stockholms läns sjukvårdsområde har för att se till att vårdpersonal har tillräckliga kunskaper i svenska för att sköta sitt arbete på ett tillfredställande sätt.

Vid Vårdbolaget TioHundra instämmer vi i Patientnämndens synpunkter att hälso- och sjukvårdspersonal måste ha så goda språkkunskaper i svenska, att de kan ge en god och säker vård och omsorg.

För att ta reda på hur rutinen och kontrollen med avseende på språkkunskap ser ut, har frågan gått vidare till vårdbolagets personalavdelning samt till de verksamhetschefer som anställer läkare

1. Vid påtänkt anställning kontrollerar personalavdelningen med Socialstyrelsen att vederbörande har giltig legitimation. I detta förutses att vederbörande har tillräckligt goda kunskaper i svenska för att upprätthålla en tjänst. För att erhålla svensk legitimation krävs godkända prov i rättsmedicin och svenska förutom de kliniska kunskapsproven. För läkare med godkänd legitimation från EU-land bör, enligt personalavdelningen, intervjuer ge vid handen om vederbörande behärskar svenska eller ej.
2. Från verksamhetscheferna anger man att kontrollen med avseende på språkkunskaper i svenska sker muntligt och i samband med anställningsintervju. Därvid anställes ej personal som uppvisar så bristfälliga kunskaper i svenska att man kan befara patientsäkerhetsrisk vid en eventuell anställning.

Med vänliga hälsningar

Sven Preger
Chefläkare
Kvalitetsenheten
TioHundra AB

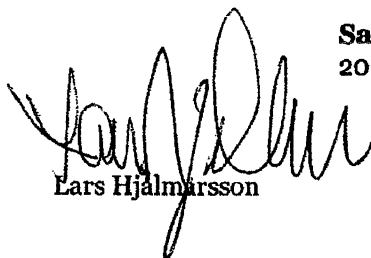

Utdrag ur Protokollsnr 5/2009

PROTOKOLL Styrelsens ordinarie sammanträde

Sammanträdesdatum Paragraf
2009-06-02 § 55

Justeras

Lars Hjälmarsson
Gunnel Gehlert

§ 55

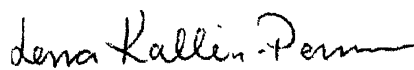
Yttranden över patientnämndes ärenden:

- principärende fallolycka i samband med narkos, PaN V0805 - 0202752
- felaktigt cancerbesked, PaN 0809 - 03379 - 44
- läkare med bristande kunskaper i svenska, PaN 0808 - 03093 - 50

Chefläkaren föredrog rubricerade ärenden.

Beslut

Styrelsen beslutade godkänna rapporten samt omedelbar justera paragrafen.

Vid protokollet
Rätt utdraget intygas

Justerat

Agneta Dreber

Anders Danielsson

Antal

1000

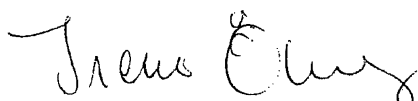
Patent

**Yttrande över Patientnämndens principärende gällande läkare med
bristande kunskaper i svenska språket**

Styrelsen för Stockholms läns sjukvårdområde beslutade

att avge yttrande till Patientnämnden i enlighet med vad som framförs i
tjänsteutlåtandet.

Utdragsbestyrkande

Irene Öberg

Ärendet

2009-11-30

Patentnämnden

**Yttrande över Patientnämndens principärende gällande läkare
med bristande kunskaper i svenska språket.**

Ärendet

Patientnämnden har begärt en skriftlig redovisning av SLSO's rutin för att säkerställa att vårdpersonal har tillräckliga kunskaper i svenska språket.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till Patientnämnden i enlighet med vad som framförs i detta tjänsteutlåtande.

Mikael Östling
Sjukvårdsdirektör

Yttrande över Patientnämndens principärende gällande läkare med bristande kunskaper i svenska språket.

Patientnämnden har vid sitt sammanträde den 31 mars 2009 behandlat ett ärende där en patient klagat på behandlande läkares kunskaper i svenska språket. Patienten menade att läkaren inte förstod vare sig vad hon skrev eller vad hon sade. Läkaren talade också en väldigt dålig svenska vilket gjorde att hon inte förstod vad han sade. Hon anser att det är oerhört beklagligt och svårt för en patient att inte kunna kommunicera med behandlande läkare.

Patientnämnden önskar att SLSO och samtliga sjukhus redogör för vilka rutiner som finns för att säkerställa att vårdpersonal talar tillräckligt bra svenska för att kunna ge god vård till patienterna.

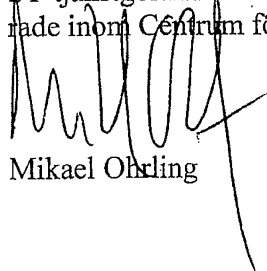
SLSO har en starkt decentraliserad organisation med fokus på patientnära beslut. Verksamhetscheferna har långtgående delegationer avseende befogenheter och har totalansvarar för sina verksamheter vad gäller ekonomi, personal, vårdutveckling och utbildningsinsatser.

Inom SLSO ligger således anställningsbesluten på respektive verksamhetschef. Det är denne som har det fulla ansvaret för hela rekryteringsprocessen där även introduktionen och uppföljningen ligger. Alla verksamhetschefer har personalresurser som kan hjälpa till i rekryteringsarbetet.

Det är respektive verksamhetschef som har ansvaret för att den personal som anställs har rätt medicinsk och språklig kompetens för att klara av att ge god vård och omvårdnad till patienterna.

Verksamhetschefen eller den som utses kontrollerar självklart att de vi anställer har tillräckliga kunskaper i svenska språket för att kunna utöva sitt yrke. Gäller det läkare så kontrolleras att de genomgått den svenskundervisning som Socialstyrelsen föreskriver med minst betyget godkänd.

I vissa fall har det förekommit att man upptäckt att den anställde behöver mer och fördjupade språkkunskaper för att helt klara av sitt arbete. Verksamhetschefen har i dessa fall skickat den anställde på svenskundervisning och då finns möjligheter att hitta mer individuellt anpassade kurser. Verksamhetschefen kan, när det gäller ST-tjänstgörande läkare ta hjälp av någon av våra studierektorer som finns placerade inom Centrum för allmänmedicin, CeFam.

Mikael Ohrling

Annika Blomgren

Återföring

Läkare med bristande kunskaper i svenska språket

Ärendet

Patientnämnden behandlade vid sammanträde den 31 mars 2009 ett principärende gällande läkare med bristande kunskaper i svenska språket.

Patientnämnden konstaterade i principärendet att Patientnämnden hade fått in flera ärenden där patienter ansåg att de inte kunde förstå läkaren eftersom läkaren inte kunde tala tillräckligt bra svenska.

Patientnämnden ansåg att hälso- och sjukvårdspersonal måste ha så goda språkkunskaper i svenska så att de kan ge en god vård. Detta innebär bland annat att läkare måste kunna ge en patient individuellt anpassad information om hälsotillstånd och om de metoder för undersökning, vård och behandling som finns så att patienten förstår.

Även om anställda läkare har genomgått den språkundervisning i svenska som Socialstyrelsen föreskriver med minst betyget godkänt åligger det vårdgivare, som arbetsgivare, att se till att anställda läkare har tillräckliga språkkunskaper. Bristande kommunikation utgör en säkerhetsrisk. Då det blir allt vanligare med sjukvårdspersonal som inte har svenska som modersmål undrade Patientnämnden vad sjukhusen i landstinget och Stockholms läns sjukvårdsområde hade för rutiner för att säkerhetsställa att vårdpersonal har tillräckliga språkkunskaper för att sköta sitt arbete på ett tillfredställande sätt.

Nämnden beslöt att begära skriftlig återföring i ärendet senast den 14 augusti 2009.

Återföring

Bifogade återföringar har inkommit i ärendet. I dessa framgår det bland annat att Capio S:t Görans sjukhus gör en noggrann personlig intervju med den sökande vid anställning för att bland annat göra en bedömning av kunskaperna i svenska språket. Samtliga chefer genomgår ett utbildningspro-

gram där en av de ingående modulerna behandlar rekryteringsfrågan. I det avsnittet diskuteras bland annat den språkliga aspekten och vikten av att patienter och personal ska kunna kommunicera utan språkliga hinder.

Danderyds sjukhus AB har som fokusområde i sin verksamhetsplan att patientdiaglogen ska förbättras. Principärendet kommuniceras med alla chefer på sjukhuset och det specifika fallet ska följas upp.

Ersta sjukhus anser det angeläget att en övergripande policy tas fram gällande all personal som anställs med annat modersmål än svenska.

Karolinska Universitetssjukhuset kommer att tydliggöra rutiner och riktlinjer angående anställning av läkare med utländsk utbildning för första linjens chefer.

S:t Eriks Ögonsjukhus har särskilda riktlinjer för språkstöd i svenska.

Södersjukhuset tillämpar rutiner som står i överensstämmelse med nationella riktlinjer för utländska läkare och annan vårdpersonal. Vid sjukhuset har man inte funnit behov av att utarbeta särskilda rutiner, då deras erfarenhet av utländska läkare är generellt goda.

Södertälje sjukhus anger att inför en anställning görs en anställningsintervju och vid detta tillfälle bedöms huruvida personer har tillräckliga kunskaper i svenska språket. Om en person bedöms ha bristande svenska kunskaper men ändå anställs har man anordnat svenskt utbildning.

TioHundra AB har kontroller avseende språkkunskaper i svenska muntligt i samband med anställningsintervju. Personal som uppvisar så bristfälliga kunskaper i svenska att man kan befara patientsäkerhetsrisk anställs inte.

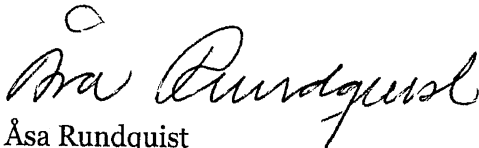
Stockholms läns sjukvårdsområde har bland annat framfört att i de fall det har framkommit att anställda behöver fördjupade språkkunskaper i svenska har dessa fått gå på svenskundervisning. St-tjänstgörande läkare kan få hjälp av studierektorer som finns placerade inom Centrum för allmänmedicin.

Patientnämndens förvaltning har erfarit att Sveriges kommuner och landsting (SKL) kommer att se över problemet gällande läkare med bristande kunskaper i svenska språket efter att Socialstyrelsen har påtalat för regeringen att detta problem ökar. Vid kontakt med SKL har det framkommit att de önskar att ta del av detta principärende med återföringar.

Förslag till beslut

- att godta återföringarna
- att avsluta ärendet med nämndens avslutsskrivelse till styrelserna för ovan nämnda sjukhus och styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde
- att översända ärendet för kännedom till SKL
- att översända en sammanfattning av återföringarna till anmälaren.

Åsa Rundquist
Förvaltningschef

Patientnämnden i Stockholm
Box 17535
118 91 Stockholm

20 augusti 2009

Yttrande gällande Patientnämndsärende gällande läkare med bristande kunskaper i svenska språket, PaN 0808-03093-50

Vid Capho S:t Görans Sjukhus ligger ansvaret för rekrytering av ny personal på respektive chef. Vid ansökning görs en noggrann personlig intervju med den sökande, för att förutom specifika kvalifikationer, också göra en bedömning av kunskaperna i svenska språket.

Samtliga chefer genomgår ett utbildningsprogram, där en av de ingående modulerna behandlar rekryteringsfrågor. I detta avsnitt diskuteras bl a den språkliga aspekten och vikten av att patienter och personal ska kunna kommunicera utan språkliga hinder.

För att erhålla svensk legitimation från Socialstyrelsen för såväl läkare som sjuksköterska krävs godkänt betyg i Svenska B eller motsvarande. Det torde vara Socialstyrelsens skyldighet att säkerställa att erforderliga språkkunskaper uppnåtts innan svensk legitimation utfärdas. Det är sedan den enskilde arbetsgivarens skyldighet att se till att den personal som anställs också har tillräckliga kunskaper i både språk och kultur för att kunna möta och kommunicera med patienter och kollegor i den svenska vården.

I de fall läkare under randutbildning, anställd hos annan vårdgivare, erhåller placering på annat sjukhus, saknar vi idag möjlighet att ställa krav på språkkunskaper.

Med vänlig hälsning

Måns Belfrage
Chefläkare

2010-02-18

Principärenden

§ 6

Specialkost på akutsjukhus

PaN 0803-01258-50

PaN 0810-04264-50

PaN 0910-04308-53

Förvaltningens tjänsteutlåtande förelåg

Patientnämnden **beslöt**

att översända nämndens skrivelse till styrelserna för samtliga akutsjukhus i Stockholms läns landsting

att begära skriftlig uppföljning senast 2010-06-01 gällande vilka åtgärder som eventuellt vidtas

att skicka nämndens skrivelse för kännedom till landstingets kostråd

att översända förvaltningens skrivelse till anmälarna

Återföringar

§ 7

Läkare med bristande kunskaper i svenska språket

PaN 0808-03093-50

Förvaltningens tjänsteutlåtande förelåg

Patientnämnden **beslöt**

att godta återföringarna

att avsluta ärendet med avslutsskrivelse till styrelsen för de sjukhus som inkommit med återföringar i ärendet och styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde

att översända ärendet för kännedom till SKL

att översända en sammanfattning av återföringarna till anmälaren.

Exp:

Datum

Sign

Utdragsbestyrkande: